KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 19.1.2005
KOM(2005) 6 v konečném znění

2005/0003 (CNS)

Návrh

RÁMCOVÉHO ROZHODNUTÍ RADY

o boji proti organizované trestné činnosti

(předložená Komisí)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

V průběhu uplynulých deseti letech vytvořily skupiny organizované trestné činnosti rozsáhlé mezinárodní sítě a zaznamenaly významné zisky. Díky nedovolenému obchodu s drogami, nedovolenému obchodu s lidmi, zejména ženami a dětmi, nezákonnému obchodu se zbraněmi a střelivem, výrobě padělků a nedovolených napodobenin a obecně podvodům v mezinárodním měřítku bylo vytvořeno veliké jmění[1]. Obrovský kapitál pocházející z této trestné činnosti je vyprán a znovu zaveden do hospodářství. Organizovaná trestná činnost se tak významně rozvíjí.

Evropská unie byla od Amsterodamské smlouvy a od Evropské rady v Amsterodamu, konané ve dnech 16. a 17. června 1997, kde byl přijat první Akční plán boje proti organizované trestné činnosti, údernou silou v boji proti organizované trestné činnosti.

V roce 1998 Rada přijala společnou akci o účasti na zločinném spolčení[2]. V současné době je přesto nezbytné vybavit Unii závaznějším a velkorysejším textem, aby došlo k opravdovému sblížení trestněprávních předpisů členských států a zlepšení spolupráce s cílem účinně bojovat proti organizované trestné činnosti, mimo jiné i harmonizací minimálních sazeb trestních sankcí.

Již Evropská rada na svém zasedání ve Vídni v prosinci 1998 žádala, vzhledem k novým možnostem daným Amsterodamskou smlouvou, o posílení akce, kterou vede Evropská unie proti organizované trestné činnosti.

Podle bodu 6 závěrů Evropské rady ze zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 „občané mají právo od Evropské unie očekávat, že bude reagovat na hrozbu, kterou představuje velká trestná činnost pro jejich svobody a práva, která jim přiznává zákon. Aby bylo možno postavit se těmto hrozbám, je nutno v celé Evropské unii v otázkách předcházení a boje proti trestné činnosti a zločinným spolčením jednat ve shodě, Bod 40 dále stanoví, že „Evropská rada je pevně rozhodnuta posílit boj proti vážným formám organizované nadnárodní trestné činnosti“.

Mimo jiné, strategie Evropské unie pro příští tisíciletí o předcházení a kontrole organizované trestné činnosti (2000/C 124/01) uvádí, že úroveň organizované trestné činnosti je přirozeně dynamická. Nemá pevnou strukturu. Ukázala své schopnosti vzít na sebe podnikatelský nebo obchodní vzhled, ale i velice pružně se přizpůsobit rozložení sil a situaci trhu. Hranice jednotlivých států obvykle organizace zločinců nezastaví a často navazují partnerství jak na území Unie tak mimo ni, ať už s jedinci nebo s jinými sítěmi, aby mohly vykonat jedno nebo více protiprávních jednání. Zdá se, že tyto skupiny jsou čím dál tím aktivnější na trhu, zákonném či nezákonném; používají služby odborníků z oblastí mimo zločinecké kruhy i zákonné obchodní struktury k tomu, aby uskutečňovaly své trestné činy. Mimo jiné využívají volného pohybu kapitálu, zboží, osob a služeb v Evropské unii. Stále rafinovanější četná zločinná spolčení jim umožňují využívat nedostatků různých systémů, s výhodami využívat mezer v zákonech a rozdílů v právních systémech členských států. Ačkoli se zdá, že hrozba, kterou vytvářejí vnější organizace zločinců na území Evropské unie se prohlubuje, nejvážnější hrozbu zřejmě představují skupiny pocházející z Evropy a působící na celém

---

[1] Přesto je složité přesným způsobem změřit organizovanou trestnou činnost, dokud členské státy nebudou systematicky zveřejňovat údaje na základě společné definice.

[2] Úř. věst. L 351, 29.12.1998, s. 1. Toto znění definuje zločinné spolčení jako „strukturované sdružení, více než dvou osob existující po delší dobu, která jedná ve shodě s cílem páchat protiprávní jednání, za která lze uložit trest odnětí svobody nebo opatření omezující svobodu s horní hranicí sazby nejméně čtyři roky nebo závažnější trest, ať tyto trestné činy přestavují cíl sám o sobě, nebo jsou prostředkem pro získání majetkových výhod a případně pro nedovolené ovlivnění fungování orgánů veřejné moci“.

kontinentu, složené většinou ze státních příslušníků Evropské unie a osob, které mají v Evropské unii bydliště. Tyto skupiny posilují své mezinárodní zločinné kontakty a útočí na sociální a hospodářskou strukturu evropské společnosti například praním kapitálu, nedovoleným obchodem s drogami a hospodářskou kriminalitou. Zdá se, že jsou schopné snadno a účinně jednat, ať se jedná o evropskou scénu nebo o jiná místa na světě, a odpovídají tak na nezákonnou poptávku po nabývání a dodávání zboží a služeb, od drog až po zbraně přes kradené automobily a praní kapitálů. Jejich soustředěná úsilí směřující k ovlivňování a narušování zákonů a právního systému ukazuje na šíři a profesionalitu těchto zločinných spolčení. Tato situace vyžaduje energickou a koordinovanou odpověď všech členských států.

Komise ve svém sdělení ze dne 29. března 2004 o některých akcích v oblasti boje proti terorismu a jiným vážným formám kriminality[3], uvedla, že boj proti organizované trestné činnosti uvnitř Evropské unie musí být posílen. Uvádí, že vypracuje rámcové rozhodnutí, jehož cílem bude nahradit společnou akci 1998/733/JVV a že tento text by měl zejména:

– provádět účinné sbližování v definování trestnosti a sankcí týkajících se fyzických a právnických osob,

– stanovit zvláštní trestnost pro „řízení zločinného spolčení“,

– případně definovat zvláštní přitěžující okolnosti (spáchání protiprávního jednání ve spojení s zločinným spolčením) a polehčující (snížení trestu pro „kajícníky“),

– zahrnovat ustanovení vedoucí k usnadnění spolupráce mezi soudními orgány a koordinace jejich akce,

Toto „přepracování“ společné akce o účasti na zločinném spolčení v rámcovém rozhodnutí tak umožní provádět určitý souběh nutný v boji proti zločinným skupinám, ať se jedná o teroristické organizace nebo organizovanou trestnou činnost.

Mimo jiné, nový text bere v úvahu parametry, které se změnily od roku 1998:

– Amsterodamská smlouva, která následovala po Maastrichtské smlouvě zavedla nové účinnější nástroje než je „společná akce“: rámcové rozhodnutí tvoří vhodný nástroj při sbližování trestněprávních předpisů v rámci Unie v této oblasti.

– Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti nazývaná „Palermská úmluva“[4] tvoří nyní mezinárodní rámec, který upřesňuje trestnost spojenou s účastí na organizované kriminální skupině. Tato úmluva byla schválena Evropským společenstvím dne 21. května 2004.

– Rámcové rozhodnutí 2002/475/JVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu[5] tvoří referenční bod, který je nutno brát v úvahu. Tento text zejména definuje „teroristickou skupinu“ a používá definici „zločinného spolčení“ uvedenou ve společné akci 1998/733/JVV, ale tvoří podstatně obsáhlejší nástroj[6].

---

3 KOM(2004) 221.

4 Jedná se o Úmluvu Spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti přijatou rezolucí A/RES/55/25 ze dne 15. listopadu 2000 při příležitosti 55. Valného shromáždění Organizace spojených národů. 40. ratifikační listina této úmluvy byla uložena na Generálním sekretariátě Spojených národů dne 1. července 2003, vstoupila v platnost dne 29. září 2003.

5 Úř. věst. L 164, 22.6.2002, s. 3.

6 Rámcové rozhodnutí 2002/475/JVV umožňuje uložit trest odnětí svobody vedení teroristické skupiny, obvinit různé formy účasti na aktivitách teroristické skupiny (ať se jedná o předávání informací nebo hmotných prostředků nebo jakékoli formy financování aktivit teroristické skupiny), vymezuje návod, napomáhání a ve většině případů i pokus o tato různá protiprávní jednání. Pokud se jedná o sankce,

Článek 1 (definice)

První pododstavec prvního článku přebírá částečně definici „zločinného spolčení“, které je uvedené v čl. 1 odst. 1 společné akce 98/733/JVV.

Jedná se o strukturovanou skupinu více než dvou osob existující po delší dobu, které jedná ve shodě s cílem páchat protiprávní jednání, za která lze uložit trest odnětí svobody nebo opatření omezující svobodu s horní hranicí sazby nejméně čtyři roky nebo závažnější trest.

Jak je uvedeno v Úmluvě Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti, cílem organizace je získat finanční výhodu nebo jinou hmotnou výhodu. Myšlenka, podle které trestnost účasti v organizované kriminální skupině předpokládá, že sledovaným cílem je spáchat „závažné protiprávní jednání“, je zachována. Zvolené kritérium je, stejně jako ve společné akci to, spáchání protiprávního jednání, které může být potrestáno odnětím svobody, jehož maximální výše nesmí být nižší než 4 roky nebo trest vyšší.

Tato metoda je považována za vhodnější než metoda, která by vedla k vytvoření seznamu příslušných protiprávních jednání. Hranice čtyř let trestu odnětí svobody odpovídá hranici stanovené Úmluvou Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti. Stejně tak cíl organizace, tedy získat finanční nebo jinou hmotnou výhodu odpovídá kritériím stanoveným v Úmluvě Organizace spojených národů.

Podle čl. 2 písm. b) uvedené úmluvy se výrazem „„závažné protiprávní jednání“ rozumí chování, které může být potrestáno odnětím svobody, jehož maximální výše nesmí být nižší než čtyři roky nebo trestem vyšším“.

Zdálo se nevýhodné převzít druhý pododstavec prvního článku společné akce do tohoto rámcového rozhodnutí, jehož cílem jsou protiprávní jednání spadající do pravomocí Europolu, protože hranice trestu odnětí svobody se na ně také vztahuje. Zachování této hranice se jeví jako nutné. Vynechání této podmínky, aby byla zahrnuta všechna protiprávní jednání stanovená úmluvou Europol by výrazným způsobem rozšířilo pojem zločinného spolčení s nebezpečím omezení působnosti tohoto pojmu. Pojem zločinného spolčení musí totiž zůstat spojen s pojmem závažného protiprávního jednání. Toto je zcela ve shodě s Úmluvou Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti.

Toto znění naopak používá definici strukturované skupiny, která je uvedena v článku 2 rámcového rozhodnutí 2002/475/JVV. Pojmem „strukturovaná skupina“ se rozumí skupina, která není utvořena náhodně, aby se okamžitě dopustila protiprávního jednání.

Článek 2 (protiprávní jednání týkající se účasti na zločinném spolčení)

Článek 2 ukládá členským státům povinnost trestně stíhat různé formy účasti na zločinném spolčení.

---

zavádí zásadu „přitěžující okolnosti“ a stanoví, že za „teroristické protiprávní jednání“ a některá protiprávní jednání spojená s terorismem musí být možno uložit tresty odnětí svobody přísnější, než je uvedeno vnitrostátními právními předpisy, pokud jsou spáchány mimo souvislost s terorismem; stanoví minimální sazbu trest nejvyššího trestu odnětí svobody na 15 let za vedení teroristické skupiny a na 8 let za účast v teroristické skupině; vypočítává určitý počet sankcí, které mohou být uvaleny na právnické osoby (zejména opatření týkající se vyloučení z možnosti požívat výhody nebo získat veřejnou podporu, zákaz vykonávat obchodní činnost, uložení soudního dohledu, zrušení nebo zavření podniku); stanoví systém „kajícníků“ zavedením zvláštních okolností, umožňující členským státům snížit trest odnětí svobody, pokud terorista upustí od svých aktivit nebo předá správním nebo soudním orgánům určité informace. Konečně tento text stanoví pravidla příslušnosti a ustanovení pro usnadnění spolupráce mezi členskými státy a centralizace stíhání.

Trestně stíhá určité formy účasti, které nebyly výslovně uvedeny ve společné akci 98/733/JVV, ale které jsou ve stejné nebo podobné podobě v hlavních bodech uvedeny v Úmluvě Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti.

Každý stát tak bude muset přijmout opatření nezbytná k tomu, aby bylo možno uložit trest odnětí svobody za řízení zločinného spolčení. Každý členský stát navíc bude muset považovat za protiprávní jednání chování každé osoby, která se úmyslně aktivně účastní protiprávních činností spolčení, nebo jiných činností spolčení, včetně předávání informací nebo hmotných prostředků, získávání nových členů i jakékoli formy financování jeho činností a vědět přitom, že tato účast přispěje k provádění trestné činnosti tohoto spolčení.

Článek 3 (sankce)

Článek 3 se týká sankcí. Spočívá v provádění opravdového sbližování trestněprávních předpisů uvnitř Unie.

Na rozdíl od společné akce, která do stanovení účinných, přiměřených a odrazujících trestních sankcí zapojovala pouze členské státy, je třeba jít dále a stanovit minimální hranice trestu odnětí svobody v závislosti na různých stupních účasti na zločinném spolčení.

Odstavec 1 stanoví trest za protiprávní jednání spojené s účastí na zločinném spolčení v souladu s metodou „minimum maxima“, která byla doposud používaná v rámcových rozhodnutích. Za řízení zločinného spolčení nesmí být trest odnětí svobody nižší než 10 let. U ostatních protiprávních jednání nesmí být trest odnětí svobody nižší než 5 let.

Odstavec 2 stanoví zvýšení trestu za určitý počet protiprávních jednání spáchaných v rámci zločinného spolčení.

Tento odstavec se zabývá účastí na zločinném spolčení, která spočívá ve vlastním protiprávním jednání a ne v jiných činech, které mohou nabývat různých forem: vytváření, řízení, získávání nových členů, hmotná nebo finanční pomoc. Jeho cílem je stanovit přísnější tresty pro závažné trestné činy, pokud jsou spáchány v rámci strukturované skupiny, která jedná ve shodě. Klade důraz na zvláštní nebezpečnost spáchání protiprávního jednání za těchto podmínek.

Je tak stanoveno, že členské státy musí přijmout opatření nutná k tomu, aby protiprávní jednání podle článku 1, pokud se vztahují k účasti na zločinném spolčení, byla trestána přísnějším trestem odnětí svobody než je trest, jaký je pro takové protiprávní jednání stanoven ve vnitrostátních právních předpisech, s výjimkou případů, kdy již navržené tresty jsou maximální možné dle vnitrostátních právních předpisů (odstavec 1).

Jedná se o typ přitěžující okolnosti, která spočívá v tom, že při postihu spáchání závažného trestného činu se bere v úvahu zvláštní nebezpečnost jedinců, kteří jednají v rámci zločinného spolčení, ať se jedná o skupinu „mafiánského“ typu nebo o organizovanou skupinu.

Tento způsob zpřísnění okolnosti trestu byl mimo jiné uplatněn v rámcovém rozhodnutí 2002/475/JVV o boji proti terorismu, ale pro případ terorismu je trest zpřísněn na základě seznamu protiprávních jednání, zatímco pro tento případ se přitěžující okolnosti použijí na všechna protiprávní jednání, jakmile je hranice odnětí svobody nejméně 4 roky.

Článek 4 (zvláštní okolnosti)

Článek 4, který zohledňuje usnesení Rady ze dne 20. prosince 1996 o osobách spolupracujících při soudním řízení v rámci boje proti organizované trestné činnosti, odkazuje

na polehčující okolnosti, pokud pachatel protiprávního jednání upustí od trestné činnosti a předá správním nebo soudním orgánům určité informace.

Toto znění používá pojmy uvedené v článku 6 rámcového rozhodnutí 2002/475/JVV. Tento článek provádí opatření k posílení spolupráce s útvary odhalování a represe tak jak jsou stanoveny v článku 26 Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti.

Mimo to, doporučení č. 25 strategie Evropské unie pro příští tisíciletí o předcházení a kontrole organizované trestné činnosti (2000/C 124/01) stanoví vytvoření nástroje týkajícího se osob, které se účastní nebo se účastnily zločinného spolčení a které jsou ochotny spolupracovat při soudním řízení tím, že předají informace užitečné pro vyšetřování a získávání důkazů, nebo informací, které by mohly přispět k tomu, že zločinná spolčení budou připravena o své zdroje nebo o výnosy z trestné činnosti. Tento návrh by měl zejména stanovit, pokud o tom lze uvažovat, snížení trestu uloženého obviněné osobě, pokud v takových případech významným způsobem spolupracuje.

Článek 5 (odpovědnost právnických osob)

V souladu s přístupem určitého počtu právních nástrojů přijatých na úrovni EU pro boj s určitými druhy trestné činnosti je vhodné postihnout případ, kdy jsou do organizované trestné činnosti zapojeny právnické osoby. Z tohoto pohledu doporučení č. 9 strategie Evropské unie pro příští tisíciletí o předcházení a kontrole organizované trestné činnosti (2000/C 124/01) stanoví, že Komise je vyzvána k vypracování návrhu, který směřuje k vytvoření nástroje týkajícího se zavedení trestní, občanskoprávní nebo správní odpovědnosti právnických osob, které jsou zapojeny do skutečností spojených s organizovanou trestnou činností.

Článek 5 tedy obsahuje ustanovení umožňující postihnout právnickou osobu za protiprávní jednání nebo za jednání uvedená v článku 2, pokud jsou tato protiprávní jednání provedena nebo pokud jsou tato jednání schválena za ně jakoukoli osobou, která jedná sama nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby, která má v této právnické osobě řídící pravomoc (skutkovou nebo právní). Pojem „odpovědnost“ by měl být vykládán tak, aby pokryl odpovědnost jak trestní, tak občanskoprávní.

Mimo jiné, podle obvyklé praxe odstavec 2 předpokládá, že právnickou osobu je možné postihnout, pokud nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany zmocněné osoby vykonávat kontrolu umožnilo spáchání protiprávního jednání na účet právnické osoby. V odstavci 3 je uvedeno, že pokud je proti právnické osobě zahájeno řízení, není vyloučeno, aby bylo zároveň vedeno řízení proti fyzické osobě.

Tento článek používá znění článku 7 rámcového rozhodnutí 2002/475/JVV a nikoli článku 3 společné akce 98/733/JVV, aby přenesl režim odpovědnosti právnických osob na nejnovější text a byl proveden souběh s textem o boji proti terorismu.

Článek 6 (sankce ukládané právnickým osobám)

Vůči právnickým osobám, které jsou uznány za odpovědné za protiprávní jednání nebo jednání podle článku 2 musejí být stanoveny sankce. Tyto sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující a měly by zahrnovat alespoň pokuty trestní nebo jiné povahy.

Jsou uvedeny i jiné sankce, které by mohly obvykle být použity na právnické osoby.

Tento článek používá znění článku 8 rámcového rozhodnutí 2002/475/JVV a nikoli článku 3 společné akce 98/733/JVV ze stejných důvodů, jako článek předchozí.

Článek 7(pravomoc a spolupráce při stíhání)

Vzhledem ke společné akci 98/733/JVV se jedná o nový článek. Tento článek přebírá určité principy obsažené v rámcovém rozhodnutí 2002/457/JVV.

Tento text neupravuje všechny otázky týkající se pravomocí, ale přesto stanoví minimální pravidlo, které spočívá v tom, že každý členský stát dohlíží na to, aby jeho pravomoc pokrývala alespoň případy, ve kterých protiprávní jednání podle článku 2 bylo spácháno částečně nebo zcela na jeho území nezávisle na tom, kde je usazeno zločinné spolčení, nebo kde uskutečňuje svou trestnou činnost.

Je-li příslušných více členských států, musejí spolupracovat a konzultovat se, aby koordinovaly své akce a aby rozhodly o tom, který stát bude pronásledovat pachatele protiprávního jednání. K tomuto účelu musejí využívat Eurojust.

V úvahu jsou v sestupném pořadí brána následující kritéria:

– členský stát, na jehož území bylo jednání spácháno,

– členský stát, jehož státní příslušník nebo osoba, která v něm má bydliště je pachatelem,

– členský stát, ze kterého pocházejí oběti,

– členský stát, na jehož území byl nalezen pachatel.

Článek 8 (ochrana obětí a pomoc obětem)

Evropská unie přikládá zvláštní důraz ochraně obětí a jejich pomoci. Dne 15. března 2001 přijala Rada rámcové rozhodnutí o statutu obětí v rámci trestních řízení. Komise mimo jiné připravila zelenou knihu o odškodnění obětí trestné činnosti.

V záležitostech týkajících se organizované trestné činnosti, a zejména obchodování s lidmi, je třeba dohlédnout na to, aby zahájení stíhání nebylo podmíněno stížností nebo žalobou oběti. Máme mnoho případů, kdy oběti mají strach z odvetných opatření mafiánských organizací na sobě či na svých rodinách.

Tento článek je ve stejném duchu jako článek 25 Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti týkající se poskytnutí pomoci a ochrany obětem, jakož i články 6 až 8 dodatkového protokolu o obchodu s lidmi, zejména se ženami a dětmi.

Tento článek používá text uvedený v článku 10 rámcového rozhodnutí 2002/475/JVV.

Článek 9 (zrušení existujících předpisů)

Tento článek zrušuje společnou akci 98/733/JVV, která se nahrazuje tímto rámcovým rozhodnutím a vychází z něho pokud jde o stanovení odkazů na tuto společnou akci, které se vyskytují v aktech přijatých na základě Smlouvy o EU a Smlouvy o ES. Účast na zločinném spolčení ve smyslu tohoto rámcového rozhodnutí nahrazuje odkazy na účast na zločinném spolčení ve smyslu společné akce, které se vyskytují v aktech přijatých na základě hlavy VI Smlouvy o Evropské unii.

Článek 10 (provádění a zprávy)

Článek 10 se týká zavedení a sledování tohoto rámcového rozhodnutí. Odstavec 1 stanoví datum, ke kterému musí členské státy přijmout opatření nezbytná k dosažení souladu s tímto rámcovým rozhodnutím.

Odstavec 2 stanoví, že členské státy ve stejné lhůtě sdělí generálnímu sekretariátu Rady a Komisi znění předpisů, kterými ve svém vnitrostátním právu provádějí povinnosti, jež pro ně vyplývají z tohoto rámcového rozhodnutí. Na tomto základě Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění rámcového rozhodnutí. Nakonec Rada ověří, zda členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s tímto rámcovým rozhodnutím.

Článek 11 (Vstup v platnost)

2005/0003 (CNS)

Návrh

RÁMCOVÉHO ROZHODNUTÍ RADY

o boji proti organizované trestné činnosti

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 29, čl. 31 odst. 1 písm. e) a čl. 34 odst. 2 písm. b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise[7],

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu[8],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Cílem Haagského programu je zlepšit obecné schopnosti Unie a jejich členských států, zejména aby mohli bojovat s přeshraniční organizovanou trestnou činností. Tento cíl musí být sledován zejména prostřednictvím sbližování právních předpisů[9]. Nebezpečnost a rozvoj zločinných spolčení vyžadují účinnou odpověď na očekávání občanů a potřeby členských států prostřednictvím posílení spolupráce mezi členskými státy a Evropskou unií. Z tohoto důvodu bod 14 závěrů Evropské rady v Bruselu ze dnů 4. a 5. listopadu 2004 uvádí, že občané Evropy očekávají od Evropské unie, že přijme účinnější společný přístup k přeshraničním problémům, jako je například organizovaná trestná činnost a zajistí přitom respektování svobod a základních práv.

(2) Komise ve svém sdělení ze dne 29. března 2004 o některých akcích v oblasti boje proti terorismu a jiným vážným formám kriminality[10] uvedla, že boj proti organizované trestné činnosti uvnitř Evropské unie musí být posílen a že vypracuje rámcové rozhodnutí, jehož cílem bude nahradit společnou akci 1998/733/JVV ze dne 21. prosince 1998, kterou se stanoví, že účast na zločinném spolčení je v členských státech Unie trestným činem[11].

(3) Podle bodu 3.3.2 Haagského programu se sbližování hmotného trestního práva týká oblastí spadajících do zvlášť závažné trestné činnosti, která má přeshraniční rozměr a je třeba upřednostnit oblasti trestné činnosti, které jsou zvláště uvedeny ve smlouvách. Definice protiprávního jednání týkajícího se účasti na zločinném spolčení by tedy měla být jednotná ve všech členských státech. Na druhou stranu by měly být pro fyzické i právnické osoby, které se dopustily takovýchto protiprávních jednání nebo jsou za ně odpovědné, stanoveny tresty a sankce odpovídající závažnosti těchto protiprávních jednání.

---

7 Úř. věst. C […], […], s. […].

8 Úř. věst. C […], […], s. […].

9 Příloha 1 závěrů Evropské rady v Bruselu ze dnů 4. a 5. listopadu 2004 (Úvod odstavce 6).

10 KOM(2004) 221 v konečném znění.

11 Úř. věst. L 351, 29.12.1998, s. 1.

(4) Také je třeba stanovit zvláštní trestnost pro „řízení zločinného spolčení“ a zahrnout ustanovení vedoucí k usnadnění spolupráce mezi soudními orgány a koordinace jejich akcí prostřednictvím Eurojustu.

(5) Dne 15. března 2001 přijala Rada rámcové rozhodnutí 2001/221/JVV o statutu obětí v rámci trestních řízení[12]. Protože oběti protiprávních jednání spáchaných v rámci zločinných spolčení jsou velice zranitelné, musí být pro ně přijata zvláštní opatření.

(6) Unie musí dokončit významnou práci vykonanou mezinárodními organizacemi, zejména Úmluvu Organizace spojených národů nazývanou „Palermská úmluva“[13], která byla schválena rozhodnutím Rady 2004/579/ES ze dne 29. dubna 2004 o uzavření, jménem Evropského společenství, Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti[14].

(7) Protože cílů zamýšlené akce nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států a může jich být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality podle stejného článku toto rámcové rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné.

(8) Toto rámcové rozhodnutí respektuje základní práva a zásady uznané Chartou základních práv Evropské unie, a zejména články 6 a 49 této charty.

PŘIJALA TOTO RÁMCOVÉ ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Definice

Pro účely tohoto rámcového rozhodnutí se „zločinným spolčením“ rozumí strukturovaná skupina více než dvou osob existující po delší dobu, které jedná ve shodě s cílem páchat protiprávní jednání, za která lze uložit trest odnětí svobody nebo opatření omezující svobodu s horní hranicí sazby nejméně čtyři roky nebo vyšší trest, za účelem získání, přímo či nepřímo, finanční výhody nebo jiné hmotné výhody.

Pojmem „strukturovaná skupina“ se rozumí skupina, která není vytvořena nahodile, aby se okamžitě dopustila protiprávního jednání a jejíž členové nemusejí nutně mít přesně vymezené úlohy, není nezbytná kontinuita členství ani rozvinutá struktura.

Článek 2

Protiprávní jednání týkající se účasti na zločinném spolčení

Všechny členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby za protiprávní jednání bylo považováno:

(a) řízení zločinného spolčení

---

12 Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 1.

13 Úmluvu Spojených národů proti nadnárodní organizované trestné činnosti byla přijata rezolucí A/RES/55/25 ze dne 15. listopadu 2000 při příležitosti 55. Valného shromáždění Organizace spojených národů. 40. ratifikační listina této úmluvy byla uložena na Generálním sekretariátě Organizace spojených národů dne 1. července 2003, vstoupila v platnost podle tohoto článku dne 29. září 2003.

14 Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 69.

(b) chování každé osoby, která se úmyslně a se znalostí buď cíle a obecné zločinné činnosti spolčení, nebo záměru spolčení dopustit se uvedeného protiprávního jednání účastní protiprávních činností spolčení, na které se vztahuje článek 1, i když se tato osoba neúčastní vlastního páchání uvedeného protiprávního jednání, a to i tehdy, pokud k provedení uvedeného protiprávního jednání nedojde, nebo jiných činností spolčení, včetně předávání informací nebo hmotných prostředků, získávání nových členů i jakékoli formy financování jeho činností a přitom je jí známo, že tato účast přispěje k uskutečnění trestné činnosti tohoto spolčení.

Článek 3

Sankce

1. Každý členský stát přijme opatření nutná k tomu, aby protiprávní jednání uvedené v čl. 2 písm. a) bylo možno potrestat maximálním trestem odnětí svobody, který nemůže být nižší než 10 let, a aby protiprávní jednání uvedená v čl. 2 písm. b) bylo možno potrestat maximálním trestem odnětí svobody, který nemůže být nižší než 5 let.

2. Všechny členské státy přijmou opatření nutná k tomu, aby protiprávní jednání podle článku 1, spáchaná v rámci účasti na zločinném spolčení, podléhala přísnějšímu trestu odnětí svobody, než jaký je pro takové protiprávní jednání stanoven ve vnitrostátních právních předpisech, s výjimkou případů, kdy již navržené tresty jsou maximální možné dle vnitrostátních právních předpisů.

Článek 4

Zvláštní okolnosti

Každý členský stát může přijmout opatření nezbytná ke zmírnění trestů uvedených v článku 3, pokud pachatel protiprávního jednání:

(1) upustí od provádění trestné činnosti, a

(2) poskytne správním nebo soudním orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim pomáhají:

– zabránit nebo zmírnit účinky trestného činu,

– identifikovat nebo soudně stíhat další pachatele,

– nalézt důkazy,

– připravit zločinné spolčení o své nedovolené zdroje nebo zisky získávané ze své trestné činnosti, nebo

– zabránit spáchání dalších trestných činů uvedených v článku 2.

Článek 5

Odpovědnost právnických osob

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby zajistil, že právnické osoby lze činit odpovědnými za protiprávní jednání uvedená v článku 2, která v jejich prospěch

spáchá jakákoli osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby, která v této právnické osobě vykonává řídící pravomoc na základě:

(a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu,

(b) pravomoci přijímat rozhodnutí jménem této právnické osoby,

(c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

2. Kromě případů uvedených v odstavci 1 přijme každý členský stát opatření nezbytná k zajištění odpovědnosti právnických osob v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 umožnil spáchání některého z trestných činů uvedených v článku 2 ve prospěch uvedené právnické osoby osobou podřízenou osobě uvedené v odstavci 1.

3. Odpovědnost právnických osob podle odstavců 1 a 2 nevylučuje trestní stíhání fyzických osob, které jsou pachateli nebo spolupachateli některého z trestných činů uvedených v článku 2.

Článek 6

Sankce ukládané právnickým osobám

Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby každou právnickou osobu odpovědnou podle článku 5 bylo možné postihnout účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy, popřípadě mohou zahrnovat i jiné sankce, zejména:

(a) zbavení oprávnění pobírat výhody nebo veřejné podpory,

(b) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodních činností,

(c) uložení soudního dohledu,

(d) zrušení rozhodnutím soudu,

(e) dočasné nebo trvalé uzavření provozoven užitých pro spáchání trestného činu.

Článek 7

Pravomoc a spolupráce při stíhání

Každý členský stát dohlíží na to, aby jeho pravomoc pokrývala alespoň případy, ve kterých protiprávní jednání podle článku 2 bylo spácháno částečně nebo zcela na jeho území nezávisle na tom, kde je usazeno zločinné spolčení, nebo kde uskutečňuje svou trestnou činnost.

Pokud protiprávní jednání uvedené v článku 2 spadá do pravomoci více než jednoho členského státu a kterýkoli z těchto členských států může platně zahájit stíhání na základě stejných skutečností, příslušné členské státy spolupracují, aby rozhodly, který z nich bude stíhat pachatele protiprávního jednání s cílem shromáždit, pokud to je možné, stíhání v jednom členském státě. V případě potřeby členské státy využívají pro tyto účely Eurojust.

V úvahu jsou v sestupném pořadí brána následující kritéria:

(a) členský stát, na jehož území bylo jednání spácháno,

(b) členský stát, jehož státní příslušník nebo osoba, která v něm má bydliště je pachatelem,

(c) členský stát, ze kterého pocházejí oběti,

(d) členský stát, na jehož území byl nalezen pachatel.

Článek 8

Ochrana obětí a pomoc obětem

1. Členské státy se přesvědčí, zda vyšetřování nebo stíhání, která se týkají protiprávních jednání uvedených v tomto rámcovém rozhodnutí nezávisí na prohlášení nebo na obvinění osobou, která je obětí protiprávního jednání, alespoň pokud k tomuto jednání došlo na území členského státu.

2. Mimo opatření rámcového rozhodnutí Rady 2001/220/JVV ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení[15], přijme každý členský stát v případě potřeby všechna možná opatření, aby v rámci trestního řízení zaručil rodině oběti vhodnou pomoc.

Článek 9

Zrušení existujících předpisů

Zrušuje se společná akce 98/733/JVV. Odkaz na účast na zločinném spolčení ve smyslu tohoto rámcového rozhodnutí nahrazuje odkazy na účast na zločinném spolčení ve smyslu výše uvedené společné akce v aktech přijatých na základě hlavy VI Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o založení Evropského společenství.

Článek 10

Provádění a zprávy

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto rámcovým rozhodnutím nejpozději do (…).

2. Členské státy sdělí nejpozději do (…) generálnímu sekretariátu Rady a Komisi znění předpisů, kterými ve svém vnitrostátním právu provádějí povinnosti, jež pro ně vyplývají z tohoto rámcového rozhodnutí. Na základě zprávy vypracované s pomocí těchto informací a písemné zprávy Komise ověří Rada nejpozději do (…), zda členské státy přijaly opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto rámcovým rozhodnutím.

Článek 11

Vstup v platnost

Toto rámcové rozhodnutí vstupuje v platnost dnem vyhlášení v Úředním věstníku.

---

[15] Úř. věst. L 82, 22.3.2001, s. 1.

V Bruselu dne .

Za Radu
předseda/předsedkyně